روزنامه شرق

چهارشنبه ۹ آبان ۱۳۹۷ • ۲۱ صفر ۱۴۴۰ • ۳۱ اکتبر ۲۰۱۸

سال شانزدهم • شماره ۳۲۸۱ • ۱۶صفحه • ۲۰۰۰ تومان

در جمع دانشجویان در حسینیه امام خمینی رخ داد

حضور مقام معظم رهبری در مراسم عزاداری اربعین حسینی

ایسنا: در اربعین حسینی، حسینیه امام خمینی (ره) میزبان هیئت‌های دانشجویی از سراسر کشور بود و دانشجویان دلداده حضرت اباعبدالله الحسین (ع) و اصحاب باوفای ایشان، در حضور مقام معظم رهبری به عزاداری پرداختند...

صفحه ۲

معاون اسبق وزیر خارجه ایران

اینجا هم پای عربستان در میان است

گروه سیاست: در گفت‌وگو با ابراهیم رحیم‌پور که پنج سال معاون محمدجواد ظریف در حوزه آسیا و اقیانوسیه بود، به تحلیل میانجیگری پاکستان و موضوع گروگان‌گیری در مرز مشترک دو کشور پرداختیم. او معتقد است که گروگان‌گیری...

صفحه ۶

چطور نمایندگان مجلس ۱۲ منطقه ویژه اقتصادی پیشنهادی دولت را به ۱۰۳ منطقه افزایش دادند

۱۰۰ هدیه مجلس به فراریان مالیاتی

صفحه ۵

۱۵ میلیون زائر حسینی در کربلا

حضور اسحاق جهانگیری در پیاده‌روی اربعین

عکس: بهنام توفیقی، مهر

صفحه ۳

تیترها

پاسخ عبدالله نوری به نامه سرگشاده آیت‌الله یزدی

صفحه ۲

پاسخ شورای اطلاع‌رسانی دولت به برنامه‌های تخریبی صداوسیما

صفحه ۲

بررسی گزینه‌های شورای شهر برای شهرداری تهران

۲۵ مرد و ۳ زن

صفحه ۱۳

انتقاد به گشت ارشاد از بسیج دانشجویی تا محمدرضا عارف

صفحه ۱۳

سرنوشت دانشجویان پرونده‌دار چه خواهد شد

صفحه ۳

سرمقاله

عربستان امروز، ایران امروز

رضا نصری . کارشناس حقوق بین‌الملل

اگر قضیه «جمال خاشقجی» یک درس برای دولت‌ها دربرداشته باشد، آن درس این است که در دنیای مدرن و درهم‌تنیده امروز، داشتن یک وجهه «قانون‌گرا» به یک ضرورت راهبردی تبدیل شده است. در ماه اخیر، همگان ناظر بودند با برهم‌خوردن این وجهه، عربستان سعودی -که با استخدام ده‌ها بنگاه روابط‌عمومی، تأسیس ده‌ها رسانه و ایجاد صدها مؤسسه و لابی در پایتخت‌های کشورهای غربی، میلیاردها دلار صرف ترمیم چهره، گسترش نفوذ و قدرت تأثیرگذاری خود کرده است- در مدت یک هفته، با یک خطای فاحش به دولتی تبدیل شد که حفظ رابطه با آن برای حامیان گذشته، سیاست‌مداران و شرکت‌های خصوصی حاوی هزینه‌های سیاسی و حیثیتی فراوان است. اینکه مدیرعامل شرکت مهمی مانند شرکت آلمانی «زیمنس» علت لغو سفر خود به کنفرانس سرمایه‌گذاری عربستان و تعویق قراردادهای میلیاردی شرکت خود با دولت ریاض را «دریافت صدها بلکه هزاران ایمیل» از جانب شهروندان آلمانی عنوان می‌کند، خود مؤید این ادعاست.

از سوی دیگر اگر دولت روحانی موفق شد در پنج سال -با وجود همه تبلیغات منفی و هجمه‌های رسانه‌ای- غرب و شرق و افکار عمومی دنیا را تا حدود زیادی پشت سر ایران علیه یک‌جانبه‌گرایی آمریکا بسیج کند، بدون‌شک یکی از مهم‌ترین علل آن این است که دستگاه دیپلماسی کشور به درک درستی از جایگاه و کارکرد راهبردی «قانون‌گرایی» در عرصه سیاست بین‌الملل امروزی رسیده است. دراین‌میان تفاوت ایران و عربستان نیز در اینجاست که عربستان سعودی تلاش کرد به زور پول و رشوه و لابی‌گری این وجهه را به صورت تصنعی و غیرواقعی برای خود خلق کند و ایران تلاش کرد با «چارچوب‌سازی»های اصولی و ایجاد نظام‌های جدید حقوقی، دولت‌های رقیب را عملا «مقید» به رعایت حقوق ایران کند. به عبارت دیگر اگر از تلاش وزیر امور خارجه و چهره‌های شاخص دولت در ایجاد ارتباط مستقیم با افکار عمومی غرب و تحکیم روابط ایران با سازمان‌های بین‌المللی (مانند آژانس بین‌المللی انرژی اتمی) بگذریم، ایجاد چارچوب‌هایی مانند «برجام»، قطع‌نامه ۲۲۳۱ و به‌تازگی احکام الزام‌آور دیوان بین‌المللی دادگستری را می‌توان در این راستا تحلیل و بررسی کرد. درواقع، اگر پیش از روی‌کارآمدن دولت روحانی، روابط ایران با کشورهای غربی چارچوب حقوقی دقیق و طراحی‌شده‌ای نداشت و در دوره‌های قبل، روابط ایران و غرب روابط بی‌قاعده یا کم‌قاعده‌ای بود که در آن اِعمال فشارهای غیرمعمول به ایران به امری «مشروع» تبدیل شده بود و اگر تصویرسازی کشور «یاغی» از ایران از سوی دولت‌های غربی به آنها اجازه می‌داد برای لطمه‌زدن به مواضع و منافع تهران حتی از سازوکارها و سازمان‌های بین‌المللی به صورت نامتعارف و حتی «غیرقانونی» بهره‌برداری کنند، اکنون چارچوب‌های ایجادشده «خصومت بی‌منطق» و «غیرقانونی» با ایران را برای تندترین جریان‌های غرب نیز بسیار دشوار کرده است.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

تغییرات اجباری یا اختیاری کابینه؟

نعمت احمدی
حقوق‌دان

سرانجام کابینه دولت دوازدهم هم بعد از دو استیضاح و دو استعفا تن به تغییر و جابه‌جایی داد. واقعیت امروز در تاریخ خواهد ماند و آیندگان بر ما خرده خواهند گرفت. دولتی که مدعی درگیربودن در جنگ اقتصادی است، نزدیک به سه ماه است که وزرای کلیدی اقتصادی او استیضاح شده‌اند یا مانند وزیر سابق راه و شهرسازی با درخواست استعفایی که چند نوبت تکرار شده و برنامه‌ای برای ادامه کار در وزارتخانه تحت امر خود ندارد، مشغول نوشتن مقالات انتقادی و انتشار آن در رسانه‌هاست. وزیر کلیدی صنعت و معدن چندین ماه در صف استیضاح مشغول چانه‌زنی با نمایندگان بود و سپس به جابه‌جایی ایشان از وزارت صنعت به وزارت کار و رفاه اجتماعی رضایت دادند. آرای مجلسیان بیان‌کننده این واقعیت است که اصلی‌ترین وزارتخانه بی‌وزیر که با سرپرست اداره می‌شد، از نظر آنان وزارت اقتصاد بود که بعد از استیضاح کرباسیان با چراغ خاموش سرپرست، طی طریق می‌کرد. ظاهرا کار با دولت دوازدهم یا بهتر بگویم شخص رئیس‌جمهور با توجه به چینش اعضای دفتر و مشاوران او برای مدیران قدری مشکل شده است. حضور برخی افراد در دفتر رئیس‌جمهور کار را به جایی رسانده که به گفته روحانی، افرادی که برای تصدی وزارتخانه‌هایی که با سرپرست اداره می‌شد، فراخوانده می‌شدند، به آخرین حربه یعنی توسل و تمسک به استخاره از زیر بار مسئولیت شانه خالی می‌کردند یا در پاسخ درخواست رئیس‌جمهور برای حضور در کابینه با تکیه بر شرایط موجود و لابد تفاوت دیدگاهی که با مثلث همراه رئیس‌جمهور داشتند، با سردی گفتمان، رئیس‌جمهور را قانع می‌کردند که حاضر به پذیرش پست حساس وزارت در شرایط موجود نیستند. آیا رئیس‌جمهور خودمحور است و دیگران نمی‌توانند با او کار کنند یا شرایط به گونه‌ای است که زمینه همکاری برای عده‌ای فراهم نیست. پذیرش فراز دوم فرض بالا یعنی فراهم‌نبودن شرایط همکاری برای نگارنده مشکل است. نمونه آن پذیرش پست ریاست بانک مرکزی به وسیله آقای همتی است. همتی پست بی‌دردسر سفارت چین را که به‌تازگی به آن منصوب شده بود، رها کرد و اداره بانک مرکزی را در بدترین شرایط پذیرفت.

امروز بر همگان روشن شده طراح ارز چهارهزارو ۲۰۰تومانی اشخاص دیگری غیر از جهانگیری بودند و معاون‌اول رئیس‌جمهور با اکراه نرخ چهارهزارو ۲۰۰تومانی را اعلام کرد؛ اما حضور همتی نشان داد، می‌توان مانند رئیس بانک مرکزی وارد شد و کارها را به سامان رساند. آنچه مشخص است این است که رئیس‌جمهور فقط می‌تواند شرایط کارکردن را برای هیئت دولت فراهم کند. رئیس‌جمهور باید برنامه مدونی داشته باشد و با تکیه بر این برنامه، اعضای هیئت دولت با توجه به سهم وزارتخانه خود در اداره کشور در پیشبرد برنامه کلی رئیس‌جمهور مشارکت داشته باشند. بر این باورم که وقایع اخیر یعنی تغییر و تعیین پست‌های خالی در وزارتخانه‌ها از سر اجبار بوده است. رئیس‌جمهور تا آخرین فرصت قانونی که اصل ۱۳۵ قانون اساسی برای اداره وزارتخانه‌هایی که وزیر ندارند، در نظر گرفته است؛ یعنی نزدیک به سه ماه، سود برد و عملا چرخ وزارتخانه‌هایی بی‌وزیر را معطل نگه داشت؛ وگرنه از همان روزهای اول و در شرایطی که ادعا می‌شود در جنگ اقتصادی قرار داریم، وزارتخانه‌ها را بی‌وزیر نمی‌گذاشت. ۱۳آبان زمان عملیاتی‌شدن تحریم‌های قلدرمآبانه آمریکا است. تحریم‌ها در پیش است و فرجام جابه‌جایی پول که اساس روابط اقتصادی با خارج را تعیین می‌کند، نامعلوم. اینکه در سخنرانی معارفه وزرا از خودکفایی یا پربودن انبار کالاهای اساسی داد سخن سر داده شود، موضوعی فرعی است. موضوع اصلی این است که جنگ اقتصادی برنامه می‌خواهد و به سردار و سرباز نیاز دارد. حاضران در این جنگ باید با تاکتیک مناسب دنبال استراتژی کلان دولت در شرایط جنگ باشند. وضعیت اشتغال، تعطیلی برخی کارخانه‌ها، اوضاع نابسامان پولی، بازار سیاه سکه و ارز و اتومبیل که حاصل بی‌برنامگی دولت است، با کدام برنامه از بین خواهد رفت؟

از آشفته‌بازار اتومبیل گفتم؛ بازاری که دلالان توانستند با وجود بسته‌بودن سایت، شش هزار اتومبیل را ثبت سفارش کنند. آشفته‌بازار تولید اتومبیل بی‌کیفیت که سه سال قبل با نخریدن مردم روبه‌رو شد و تولیدات بی‌کیفیت خودروسازان داخلی روی دست آنها ماند و تصاویر پارکینگ‌های پر از اتومبیل بی‌مشتری سر از فضای مجازی درآورد و دولت دست در جیب بانک‌ها کرد و با پرداخت وام‌های سهل‌الوصول، بازار خرید خودروهای داخلی را سکه کرد. امروز بعد از جهش قیمت ارز و گران‌شدن خودروهای خارجی نیز این خودروسازان بدون تغییر در کیفیت تولید اتومبیل‌های پرمصرف داخلی، شرایطی را به وجود آورده‌اند که با وجود دوبرابرشدن قیمت اتومبیل فاقد استانداردهای اولیه کیفیت کالا، هزاران نفر چک‌به‌دست منتظر بازشدن سایت خرید خودرو، آن‌هم با قیمت نامعلوم زمان تحویل که خدا می‌داند چه تاریخی است، پشت رایانه خود نشسته‌اند و بازار کافی‌نت‌ها سکه است.

مرور بازار خودرو در دو سال گذشته، مشت نمونه خروار بی‌برنامگی دولت در دیگر عرصه‌هاست. اگر تغییرات کابینه، تغییر برنامه دولت یا دردست‌گرفتن برنامه جدید برای اداره کشور نباشد، مفهوم تغییراتی اجباری را دارد که رئیس دولت دوازدهم با اکراه تن به آنها داده است.

حرف اول

قانون در چرخه بوروکراسی ناکارآمد

صالح نقره‌کار . کارشناس حقوق

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس اخیرا گزارشی با عنوان «چگونه بوروکراسی ناکارآمد مانع اجرای قانون می‌شود؟» (شماره ۱۶۰۶۸- شهریور ۱۳۹۷) منتشر کرده که متضمن تصویری گویا از علل ناکارآمدی و غیراثربخشی ساختار نظام اداری بر مدار حکومت قانون است. این گزارش ازآن‌رو حائز اهمیت وافر است که بر آسیب‌شناسی نهادی و تحلیل رفتاری تمشیت امر عمومی در کشور متمرکز است. یکی از مهم‌ترین تأکیدهای گزارش مذکور این است که درک مراتب حکمرانی خوب در ایران، جز با محوریت حاکمیت قانون و رعایت حقوق شهروندی در یک نظام اداری توانمند، منعطف، چابک و اثربخش در مسیر خیر عمومی، متصور نیست.

۲. خروجی یک نظام اداری شایسته، تحقق‌پذیری حاکمیت قانون و اجرای بایسته و بهنگام قواعد موضوعه است. شهروندان انتظار دارند دستگاه اداری به شیوه‌ای چابک و سریع و سهل‌الوصول، امور اداری آنها را روی ریل قانون و نه بر مبنای سلیقه و قرین با اختیار بی‌حساب‌وکتاب تمشیت کند. آنگاه که شاخص‌های حاکمیت قانون به دلیل ناتوانی دستگاه بوروکراسی، وضعیت قرمز را نشان می‌دهند، بی‌گمان راهبرد تأمین خیر عمومی پروژه‌ای نافرجام خواهد بود.

ادامه در صفحه ۶

همکار گرامی جناب آقای احسان قلمچی

مصیبت وارده را به جناب‌عالی و خانواده محترم تسلیت عرض می‌کنیم.
از خداوند سبحان برای آن مرحومه علو درجات و برای شما
و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزومندیم.

روزنامه شرق

انالله و اناالیه راجعون

شمع وجود برادرمان مهدی مرصعی خاموش شد
و روحش به سوی معبود پرکشید.
خدمات او در خطه سیستان‌وبلوچستان و خراسان و
نیز متانت و وفای این یار مؤمن از خاطره دوستان و
همکارانش نمی‌رود. خداوند منان آن سفرکرده را در
جوار رحمت خود آرامش دهد. این مصیبت را به خانواده
فرزندان و همه بازماندگان و یاران آن تازه درگذشته
تسلیت گفته و برای آنان صبر و اجر خواهانیم.

**سیدمحمود حسینی، احمد نوروزی، محمدحسین اژدری
رضا نیک‌نداف ، احمد موهبتی، محمد فرازمند
رسول حسینیان و مهدی رحمانیان**

**جناب آقای محمد نعیمی‌پور
جناب آقای محمدحسین نعیمی‌پور**

فقدان دردناک بانوی وارسته حاجیه خانم فاطمه غفاری را از صمیم
قلب تسلیت عرض می‌کنیم. از ایزدمنان برای روح آن مرحومه
آرامش و برای شما و سایر بازماندگان صبر جمیل آرزومندیم.

**محمدمهدی آجورلو، مهدی اقبال، امیرافراز برخورداری
سیدمحمدرضا بنی‌طبا، مصطفی بهمن‌آبادی، سید علاالدین جزایری
علی جمالی، ابوالفضل رضایی، امیرعلی سلطان، صدرا سمنانی‌رهبر
امیر سیدین، سعید شریعتی، محمد شفیعی، اسماعیل صحابه‌تبریزی
سیدحسین صدر، سیدعلیرضا طاهری، سیدعلی طباطبایی‌اردکانی
سهیل گوهری، عادل محمدحسینی، حسین مظفری، محمدجواد مظفری
سیدمحمدرضا معتمدی، علی مقامی، محمدحسین مهرزاد
رضا میر، مهدی نادمی، میثم وره‌چهر**

**برادر بزرگوار
جناب آقای مهندس محمد نعیمی‌پور**

مصیبت درگذشت همسر گرامیتان
را به جناب‌عالی و خانواده محترم تسلیت
عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای
آن مرحومه علو درجات و برای شما و
سایر بازماندگان صبر و اجر آرزومندیم.

**محمد امیرمظاهری ــ حجت‌الله میرزایی
مهدی رحمانیان**

شمع جمع گرم ما خاموش شد

با نهایت تأسف و تأثر درگذشت

**مرحومه حاجیه خانم فاطمه غفاری
(همسر مهندس محمد نعیمی‌پور)**

به اطلاع کلیه دوستان و آشنایان محترم می‌رساند
مراسم سوم (ختم) آن مرحومه روز جمعه ۱۱ آبان
از ساعت ۱۱ تا ۱۲:۳۰ در مسجد نور واقع در
میدان فاطمی برگزار می‌شود.

**اقوام و بستگان داغدار: غفاری، نعیمی‌پور، راستی شیرزاد
شیواپور،قلمچی، ابوطالبی، توکلی، مهردادفر، حسامیان
شفیعی، شریف و سایر دوستان و بستگان**